

Samenvatting Haalbaarheidsonderzoek leerlab Horeca Sterk BeroepsOnderwijs Onderwijs – Regio Gorinchem¹

Marieke van Halm, kwartiermaker haalbaarheidsonderzoek
Sterk BeroepsOnderwijs
Januari 2023

Inleiding

Medio september 2022 heeft ROC Da Vinci College vanuit het mbo-onderwijs als penvoerder samen met Omnia College vanuit het voortgezet onderwijs de gunning gekregen op subsidie vanuit Sterk BeroepsOnderwijs. Deze subsidie is gericht op de uitvoering van een haalbaarheidsonderzoek om te komen tot een leerlab horeca in regio Gorinchem en wat daarvoor nodig is.

Wat is een Sterk BeroepsOnderwijs Onderwijs- Leerlab?

Sinds september 2020 is de 'Wet doorlopende leerroutes vmbo-mbo' van toepassing. Deze wet biedt vmbo- en mbo-scholen onder meer de mogelijkheid om gezamenlijk in één team routes vorm te geven, die lopen van de bovenbouw vmbo tot en met een mbo-diploma. In de afgelopen twee schooljaren hebben de VO-raad en MBO Raad vanuit het programma 'Sterk BeroepsOnderwijs' in zeven regio's samenwerkingstrajecten vmbo-mbo gefaciliteerd (via leerlabs). Deze leerlabs Sterk BeroepsOnderwijs zijn gericht op het stimuleren van netwerkvorming vmbo-mbo en/of de doorlopende leerroutes vmbo-mbo².

Het doel van toekenning in het kader van deze subsidie is de uitvoering van een haalbaarheidsonderzoek waarbij we de partners betrekken uit het werkveld in de regio Gorinchem, het ontwikkelen van een flexibel onderwijsconcept dat ook aangeboden kan worden in andere arbeidsmarktregio's.

Samenvatting uitkomsten haalbaarheidsonderzoek

Vanuit de netwerkgedachte bij dit haalbaarheidsonderzoek zijn een tal van ondernemers en vo-scholen gesproken. In totaal hebben 8 ondernemers hun input en visie gegeven voor de start van een leerlab horeca en totaal 13 vo-scholen zijn benaderd. Van deze scholen hebben 11 scholen ook daadwerkelijk input geleverd en staan open om actief betrokken te worden bij de vervolgstappen.

a) Uitkomsten werkgeversparticipatie

De uitvoering van het haalbaarheidsonderzoek kent een opzet vanuit een netwerkgedachte.

Het idee hierachter was, dat een vo-school en mbo-instelling arbeidsmarktgericht en beroeps gerelateerd opleiden en niet voor één specifieke werkgever.

Gezien de huidige krapte op de arbeidsmarkt is echter gebleken dat de behoefte aan personeel zo groot is dat hierdoor de samenwerkingsbereidheid gering is. Ondernemers zijn een beetje huiverig te investeren in deskundigheidsbevordering van medewerkers en weten niet of ze dit voldoende kunnen waarmaken en terugverdienen. .

De ondernemers zijn benaderd per mail, per enquête en met een persoonlijk gesprek. In totaal zijn 8 ondernemers benaderd waarbij we van 6 ondernemers ook input hebben ontvangen. Tevens is contact geweest met Randstad Vakopleidingen en Randstad Uitzendbureau te Gorinchem als vertegenwoordigers van ondernemers. Ook Koninklijke Horeca Nederland afdeling Gorinchem/ Vijfheerenlanden is aangesloten en ondersteunen dit haalbaarheidsonderzoek.

b) Participatie Van der Valk Gorinchem

- Valk International heeft het Da Vinci College in mei 2022 benaderd via een hr. adviseur vanuit Valk International. Er heeft een goed overleg plaatsgevonden met de directeur Omnia College, de sectordirecteur Economie en Ondernemerschap en de accountmanager. Dit gesprek en daaruit voortkomende ambities hebben aan de basis gestaan voor dit haalbaarheidsonderzoek.

² Bron: <https://www.sterkberoepsOnderwijs.nl/nieuws/nieuwe-leerlabs>

- Helaas kampen heel veel horecaondernemers met personeelstekorten. En voor de begeleiding aan de studenten is daardoor onvoldoende tijd. Studenten laten groeien, ontwikkelen en leren in een contextrijke omgeving vraagt om goede begeleiding.
- Van der Valk moest uiteraard eerst de nieuwbouw afronden en nieuwe eigen medewerkers vinden en inwerken. Desalniettemin is Van der Valk een geduldige en betrouwbare partner gebleken. Zowel Van der Valk als ROC Da Vinci College en Omnia College ervaren een gedeelde visie en ambitie. Zij begrijpen de verantwoordelijkheid en noodzaak om samen op te leiden. Van Der Valk is een grote organisatie en zij hebben inmiddels ook op andere plekken ervaring opgedaan met de inrichting van leerlabs/onderwijsleerbedrijven. Hierin hebben zij als potentiële gerenommeerde werkgever hun eigen aanpak. Er is een grote welwillendheid kennis te delen en samen de vak professionals van de toekomst op te leiden.
- Van der Valk Tiel kent een mooie regionale samenwerking met collega ROC Rivier. Zij zijn bereid hun werkwijze en opzet te delen voor inrichting van dezelfde opzet in de regio Gorinchem.

Spotten en verpotten

Binnen hotel Van der Valk Tiel is een onderwijswerkbedrijf ingericht dat als voorbeeld dient voor de mogelijke start van onderwijsleerbedrijf bij hotel Van der Valk Gorinchem. In Tiel doen structureel 16 studenten ervaring op met de invulling van een stage (BOL) en/of leerwerkplaats (BBL) en deze opzet kent meerdere opleidingsdiscipline 's variërend van entree opleidingen tot mbo-niveau 4 met leidinggevend karakter. Daarnaast wordt invulling gegeven aan snuffelstages, invulling van praktijkopdrachten en andere aan het onderwijs gelieerde activiteiten. Zij worden gedurende alle activiteiten begeleid door een hybride docent. Daarnaast is er uiteraard structureel afstemming met andere mbo-docenten, SLB-ers vanuit ROC Rivier. In het eerste kwartaal 2023 worden de plannen samen met participerende VO-scholen en Van der Valk verder geconcretiseerd. (Zie hiervoor ook de paragraaf leerpunten en vervolgstappen)

Uitkomsten scholenparticipatie³

Het Omnia College in Gorinchem is als kwartiermaker de enige voortgezet onderwijs school die het profiel HBR (Horeca Bakkerij en Recreatie) aanbiedt aan leerlingen.

Daarnaast is er een kookklas van een agrarische voortgezet onderwijs school (*school 2*) voor leerlingen in de regio Gorinchem voor wie doorstromen naar een mogelijk toekomstig onderwijsleerbedrijf Van der Valk erg interessant is. Zij kiezen nu nog in veel gevallen voor andere scholen in andere regio's zoals Utrecht of Noord-Brabant. In veel gevallen is deze keuze vooral ingegeven door betere bereikbaarheid en openbaar vervoersmogelijkheden.

In totaal zijn er 13 voortgezet onderwijs scholen benaderd. Van 11 scholen is ook daadwerkelijk een terugkoppeling ontvangen en/of heeft een overleg met deze scholen plaatsgevonden, Van één school is bekend dat de doorstromen naar een ROC Da Vinci College niet voor de hand ligt omdat deze school een intensieve samenwerking met een andere mbo-instelling heeft.

Er is in de regio Gorinchem een vo-school die een specialisatie Techniek kent. Ook hier ligt het niet voor de hand dat deze studenten een switch maken naar een horeca gerelateerde opleiding, indien er binnen het onderwijsleerbedrijf Technische vaardigheden opgedaan kunnen worden is dit wel interessant.

Een aantal vo-scholen bevinden zich in de "buitengebieden" van Gorinchem zoals Werkendam, Leerdam, Hardinxveld-Giessendam. De verwachting van deze scholen is dat als er daadwerkelijk een onderwijsleerbedrijf in Gorinchem start er gemiddeld 2 tot 3 leerlingen per school hiervoor gaan kiezen.

³ De namen van de scholen en de contactpersonen zijn opvraagbaar achter deze verantwoording. Om echter een zo eerlijk mogelijk beeld te schetsen, heeft de voorkeur van de contactpersonen een geanonimiseerde terugkoppeling. Met name het publiceren van beschreven uitkomsten op website of gedeelde omgeving ligt gevoelig.

Veel scholen reageren erg enthousiast op dit voornemen en geven zelfs aan dat indien er veel aandacht is voor voorlichting in een vroeg stadium, er gastlessen worden verzorgd en/of lessen op locatie van het nieuwe Van der Valk Hotel dit de doorslag kan geven voor een keuze mbo-scholen in andere regio's waar nu veel voor gekozen wordt en de keuze voor ROC Da Vinci College.

Ook nemen veel scholen van oudsher al actief deel aan het project De Windroos waarbij leerlingen een bezoek brengen aan ROC Da Vinci College en daarnaast ook deelnemen aan proeflessen. Deze scholen willen in alle gevallen graag meedenken in het verder vormgeven van voorlichtingen en bekendheid aan dit initiatief.

Van twee vo-scholen is helaas geen terugkoppeling ontvangen en/of gereageerd op de uitnodiging over dit initiatief met elkaar in gesprek te gaan.

Bij alle voortgezet onderwijs scholen kwam heel duidelijk naar voren dat het geven van voorlichting, bekendheid geven aan de mogelijkheid van het initiatief, promoten van Hotel Van der Valk als aantrekkelijk werkgever en bijvoorbeeld aanbieden van keuzevak horeca binnen de bestaande profielen de kans van slagen aanzienlijk verhoogd. De bereidwilligheid vanuit de scholen is groot. Men ziet dit initiatief als een mooie kans voor behoud van werkgelegenheid in de regio evenals de mogelijkheid voor leerlingen om minder ver te hoeven reizen voor een passende mbo-opleiding.

Leerpunten, aandachtspunten en vervolgstappen

Dit haalbaarheidsonderzoek was gericht op realisatie van eerder gemaakte plannen en ambities. Voor aanvang van het haalbaarheidsonderzoek gingen we terug naar de tekentafel en vooral verzamelen wat er al was en welke partijen er al betrokken waren. [Antwoord op de centrale vraag uit het haalbaarheidsonderzoek: is het haalbaar een leerlab horeca in de regio Gorinchem te realiseren? Het antwoord hierop is nee. Uit de business case is gebleken dat er onvoldoende instroom van alleen horeca gerelateerde leerlingen is om dit kostendekkend uit te voeren.](#) Ook nadat het aantal participerende vo-scholen fors is uitgebreid. [De oplossing is echter simpel maar kansrijk.](#) Veel scholen bieden veel meer profielen waar ook leerlingen zitten die praktijkervaring genieten. Van Der Valk biedt als werkgever naast horeca-ervaring veel meer functies zoals: beveiligers, technici, administratieve beroepen (receptioniste, telefoniste, HRM, wellness en sales (respectievelijk handel). Op dit moment wordt uitgewerkt hoe de businesscase er dan uit komt te zien en dat lijkt positief uit te vallen. Het streven is dan ook om de samenwerking met Van Der Valk in september 2023 te concretiseren.

a) [Leerpunten en aandachtspunten](#)

- 1) Er zijn ambassadeurs nodig om dit leerlab te promoten, voorlichting te verzorgen, verbindingen te leggen. Een dedicated aanspreekpunt is wenselijk. Dit kan een projectleider zijn en/of de hieronder beschreven hybride docent. Deze docent vertegenwoordigt zowel de belangen vanuit Van der Valk als vanuit de vo-scholen en ROC Da Vinci College.
- 2) Aandachtspunten vanuit het mbo-onderwijs bestaat uit het feit dat de inzet van een hybride docent vereist is. Het combineren van verschillende opleidingen met ieder algemeen vormend onderwijs (AVO) en beroeps specifieke vakken vraagt een langere voorbereiding, zeker voor de hogere vaak specialistische niveaus. De avo-vakken kunnen relatief makkelijk op locatie verzorgd worden. Voor de beroeps specifieke vakken moet dit per opleiding beoordeeld worden om de juiste kwaliteit van onderwijs te borgen. Dit vraagt veel flexibiliteit, innovatie en creativiteit van de onderwijsteams. Zowel vanuit het oogpunt van de doorlopende leerlijn (vo-onderwijs) als vanuit de ontwikkeling van passend mbo-onderwijs.
- 3) Van der Valk is een zeer betrokken werkgever die oog heeft voor diversiteit en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Ook leerlingen en/of werkzoekenden die startend zijn op de arbeidsmarkt krijgen de kans praktijkervaring op te doen. Dit vraagt echter veel investering in de zin van menskracht, middelen en tijd.
- 4) Uiteraard wordt het gehele leerlab uitgevoerd binnen de wettelijke kaders en regelgeving. Het vraagt echter een grote bereidwilligheid om binnen de bestaande speelruimte maatwerk te bieden zodat het mbo-programma optimaal aansluit bij de vooropleiding op het voortgezet onderwijs én de wensen en behoeften vanuit Van der Valk.

a. Vervolgstappen

Zoals eerder aangegeven is het streven om de samenwerking met Van der Valk medio start nieuwe schooljaar 2023-2024 te concretiseren.

De periode heden tot en met augustus 2023 worden onderstaande stappen gezet:

> voortzetten van gesprekken met zowel Van der Valk als de vo-scholen om de gewenste vervolgmogelijkheden op mbo-vlak goed in kaart te brengen;

> concreet uitwerken van de doorlopende leerlijn, breder dan alleen horeca, in de lijn van de eerder gemaakte plannen⁴. Als uitgangspunten hierbij gelden:

- Er is sprake van een gezamenlijke ambitie, passie en drijfveren bij zowel de vo-scholen, Van der Valk als ROC Da Vinci College
- er wordt vroegtijdig een begin gemaakt met het geven van voorlichting, verzorgen van gastlessen en vervlechten van de lessen LOB⁵ en het mbo programma.
- Er is ruimte voor maatwerk waarbij leren studeren en arbeidsmarktperspectief hand in hand gaan (Een Leven Lang Ontwikkelen)
- Er ligt een duidelijke business case en er liggen duidelijke afspraken welke partij welke investering/inzet levert
- Er is sprake van één aanspreekpunt bestaande uit een projectleider en/of de hybride docent
- Ook docentenstages worden indien mogelijk meegenomen in de vervolgstappen.

De business case met concrete beschrijving en investeringsoverzicht is medio maart 2023 gereed.

⁴ De doorlopende leerlijn horeca, Omnia College- ROC Da Vinci College, Rene Stuurman, september 2021.

⁵ Loopbaan oriëntatie en Beroep vanuit voortgezet onderwijs